

Osrednja knjižnica Mozirje

STRATEŠKI NAČRT
OSREDNJE KNJIŽNICE MOZIRJE
za obdobje 2020-2025

Mozirje, oktober 2020

»Splošna knjižnica, dostop lokalne skupnosti do znanja, zagotavlja osnovni pogoj za vseživljenjsko učenje, za samostojno sprejemanje odločitev in kulturni razvoj posameznika in družbe.«

(IFLA/UNESCO Manifest o splošnih knjižnicah, 1994)

KAZALO

Vsebina

1	UVOD	1
2	PREDSTAVITEV IN ANALIZA POSLOVANJA KNJIŽNICE	2
2.1	PREDSTAVITEV KNJIŽNICE	2
2.2	PРАВNA PODLAGA DELOVANJA KNJIŽNICE	3
2.3	KRATKA ZGODOVINA KNJIŽNICE	4
2.4	DEJAVNOST IN NALOGE OSREDNJE KNJIŽNICE MOZIRJE	6
2.5	POGOJI ZA IZVAJANJE KNJIŽNIČNE JAVNE SLUŽBE	7
3	TRENTNI POLOŽAJ OSREDNJE KNJIŽNICE MOZIRJE	8
3.1	KNJIŽNICA V ŠTEVILKAH	8
3.2	OKOLJE DELOVANJA KNJIŽNICE	8
3.3	OCENA STANJA	8
3.3.1	<i>Prednosti</i>	9
3.3.2	<i>Slabosti in pomanjkljivosti</i>	9
3.3.3	<i>Priložnosti</i>	10
4	NAŠE VREDNOTE	10
5	NAŠE POSLANSTVO	11
6	STRATEŠKI CILJI KNJIŽNICE V OBDOBJU 2020-2025	12
6.1.1	<i>Povečanje prostorov v osrednji knjižnici v Mozirju in krajevnih knjižnicah</i>	12
6.1.2	<i>Kader v Osrednji knjižnici Mozirje</i>	15
6.1.3	<i>Knjižnično gradivo in nabavna politika</i>	16
6.1.4	<i>Domožnanstvo</i>	17
6.1.5	<i>Uvajanje novih storitev</i>	18
6.1.6	<i>Informacijsko opismenjevanje uporabnikov</i>	20
6.1.7	<i>Tehnična oprema knjižnice in informatika</i>	21
6.1.8	<i>Porast števila uporabnikov oz. članov</i>	21
6.1.9	<i>Priveditvena dejavnost in izvajanje različnih oblik spodbujanja branja</i>	23
6.1.9.1	<i>Razstavno-galerijska dejavnost</i>	23
6.1.9.2	<i>Obeležitev 50-letnice delovanja</i>	23
6.1.9.3	<i>Bralne značke</i>	24
6.1.9.4	<i>Promocija aktualnih knjig</i>	25
6.1.10	<i>Skrb za ljudi s posebnimi potrebami in skrb za ljudi s socialnimi stiskami</i>	25
6.1.11	<i>Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje</i>	26
6.1.12	<i>Knjižnica in okolje – promocija, sodelovanje in partnerstva</i>	27
6.1.12.1	<i>Promocija</i>	27
6.1.12.2	<i>Sodelovanje in partnerstva</i>	27
6.1.13	<i>Upravljanje knjižnice</i>	28
7	POVZETEK CILJEV	28

1 UVOD

Strateški načrt Osrednje knjižnice Mozirje za obdobje 2020-2025 je osnova za načrtovanje delovanja Osrednje knjižnice Mozirje v naslednjem petletnem obdobju.

Opređeljuje strokovne zahteve za knjižnično dejavnost na celotnem območju delovanja Osrednje knjižnice Mozirje in napoveduje postopno uskladitev dejanskih pogojev delovanja s pogoji, ki jih določa zakonodaja.

Načrtovanje knjižnične dejavnosti in vizija Osrednje knjižnice Mozirje sta pogojena z dosedanjim delovanjem, tradicijo, strokovnimi izkušnjami in nalogami, ki nam jih nalagata knjižnična zakonodaja in ustanovni akt .

Strateški načrt je usmerjen v izpolnjevanje pričakovanja vseh deležnikov knjižnice - uporabnikov, občine ustanoviteljice in občin pogodbenih partneric, zaposlenih, dobaviteljev, ožje ter širše družbene skupnosti.

Formalna podlaga za pripravo in sprejem tega dokumenta je Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07, z dopolnitvami in spremembami), Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002 -ZUJIK in 92/2015), Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/2003), Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Mozirje (Uradni list RS, št. 76/2009).

Slednji podrobneje opredeljuje financiranje zavoda iz proračunov lokalne skupnosti ustanovitelja, lokalnih skupnosti pogodbenih partneric in državnega proračuna.

Sredstva za izvajanje dejavnosti javne službe zavoda, ki jih zagotavljajo ustanovitelj in občine pogodbene partnerice iz proračuna, pokrivajo stroške za plače, materialne stroške za delo, nakup knjižničnega gradiva ter vzdrževanje prostorov in opreme.

Uresničitev vseh strateških ciljev je nedvomno pogojena z zagotavljanjem zadostnih finančnih sredstev tako s strani države kot s strani lokalnih skupnosti.

Razlogi, ki so nas vodili k izdelavi strateškega načrta, so na eni strani zakonske narave, na drugi strani pa knjižnica potrebuje strateški načrt zaradi:

- potrebe po opredelitvi jasne usmeritve v prihodnosti in vnaprejšnji pripravi na nove izzive in morebitne težave, s katerimi se bo morala spoprijeti,
- prepoznavanja prihodnjih sprememb v okolju, na katere se bo morala pravočasno in pravilno odzivati,
- pravočasnega odzivanja na spreminjajoče se potrebe, želje in pričakovanja uporabnikov,
- nujnosti opredelitve prioriternih ciljev po področjih delovanja, na katere se bo knjižnica usmerila, če bodo finančni viri nižji od načrtovanih,
- potrebe po spreminjanju organizacijske strukture zaradi razvoja knjižnice,
- potrebe po spremljanju uspešnosti delovanja,
- potrebe po motiviranju zaposlenih in izgrajevanju organizacijske kulture, usmerjene k skupnim ciljem in vrednotam.

2 PREDSTAVITEV IN ANALIZA POSLOVANJA KNJIŽNICE

2.1 Predstavitev knjižnice

Ime:	Osrednja knjižnica Mozirje
Naslov:	Hribernikova ulica 1
Telefon:	03/837 01 80
Spletna stran:	www.knjiznica-mozirje.si
Elektronski naslov:	knjiznica.mozirje@moz.sik.si
Šifra dejavnosti:	92.511
Matična številka:	5644585
Davčna številka:	92486835
Trans. račun (odprt pri UJP Žalec):	01279-6030372913

Osrednja knjižnica Mozirje je splošna knjižnica, ki izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo za potrebe občin Zgornje Savinjske doline: Mozirje, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Nazarje, Rečica ob Savinji in Solčava, s skupno 16.098 prebivalci, po stanju 1.

1. 2020 Statističnega urada Republike Slovenije. Knjižnica spada v IV. skupino splošnih knjižnic (kriterij razdelitve je število prebivalcev na področju).

Knjižnici Mozirje je Občinski svet Občine Mozirje s sklepom št. 062-02/04-07 dne 15. 9. 2004 predal v upravljanje na novo ustanovljeno Muzejsko zbirko Mozirje in Mozirjani ter Osebno zbirko Aleksandra Videčnika, ki imata prostore na Savinjski cesti 2 v Mozirju.

2.2 Pravna podlaga delovanja knjižnice

Status in delovanje Osrednje knjižnice Mozirje urejajo naslednji zakoni in podzakonski predpisi:

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Mozirje (Uradni list RS, št. 76/2009)
- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001, 96/2002 -ZUJIK in 92/2015) in podzakonski predpisi:
 - Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003)
 - Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/2003)
 - Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS, št. 88/2003)
 - Pravilnik o bibliotekarskem izpitu (Uradni list RS, št. 75/2016)
 - Pravilnik o razvidu knjižnic (Uradni list RS, št. 105/2003)
 - Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti (Uradni list RS, št. 9/2009)
 - Pravilnik o izdaji dovoljenj za vzajemno katalogizacijo (Uradni list RS, št. 107/2008)
 - Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost za več občin in stroškov krajevnih knjižnic (Uradni list RS, št. 19/2003)
 - Zakon o obveznem izvodu publikacij (Uradni list RS, št. 69/2006 in spremembe)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Uradni list RS, št. 77/2007 in spremembe)

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/1991 in spremembe)
- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/2007 – UPB in spremembe)

Pri poslovanju knjižnico zavezujejo tudi drugi predpisi:

- Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/2002 in spremembe)
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/1999 in spremembe)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 20/2004 in spremembe)
- Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 in 14/2018)
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/1999) in računovodski standardi
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/2007 – UPB in spremembe)
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/2007 – UPB 1)
- Zakon o delovnih razmerjih ZDR-1 (Uradni list RS, št. 21/2013)
- Predpisi s področja varnosti in zdravja pri delu, požarne varnosti
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/1999 in spremembe)
- Uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 73/2005)
- Uredba o napredovanju javnih uslužbencev v plačne razrede (Uradni list RS, št. 51/2008)
- Kolektivna pogodba za javni sektor (Ur. list RS, št. 57/2008 in spremembe)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti (Ur. list 45/1994 in spremembe)
- Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013-2020
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018 – 2028)
- Manifest o splošnih knjižnicah, UNESCO 1994
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev (1995)

2.3 Kratka zgodovina knjižnice

Strokovno vodeno in organizirano knjižničarstvo se je pričelo 1. junija 1973. Takrat je Matična služba za knjižničarstvo pri NUK Ljubljana podala pobudo, da se v vseh

občinah države ustanovijo splošne knjižnice. Ker ni bilo pogojev za samostojno delovanje knjižnice, se je organizacijsko pripojila v Zvezo kulturnih organizacij občine Mozirje, ki je bila neprofesionalna organizacija na področju kulture.

10. decembra 1991 je bil ustanovljen Zavod za kulturo občine Mozirje, na katerega je bilo preneseno delovanje knjižnice. Zaposlitev strokovnih delavcev je bila urejena z redno zaposlitvijo, direktor pa je bil imenovan z neprofesionalno zaposlitvijo. 24. 10. 1997 se je ime Zavoda za kulturo občine Mozirje spremenilo v Zavod za kulturo Mozirje.

Kot samostojno knjižnico jo je ustanoviteljica Občina Mozirje imenovala na svoji 7. redni seji, dne 17. 9. 2003, z Odlokom o ustanovitvi Javnega zavoda Knjižnica Mozirje. Odlok je bil 21. 10. 2003 objavljen v Uradnem listu RS, št. 101. V sodni register pri Okrožnem sodišču v Celju je bil vpisan 15. 12. 2005, pod številko vložka 1/04097/00.

V letu 2009 je bil sprejet nov Odlok o ustanovitvi Knjižnice Mozirje zaradi izločitve Občine Rečica ob Savinji iz skupne Občine Mozirje ter spremembe zakonodaje. Novi odlok je bil sprejet na 25. redni seji Občinskega sveta Občine Mozirje dne 21. 9. 2009 in je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 76 dne 30. 9. 2009.

Pomembna letnica v razvoju knjižnice je leto 1996, ko je knjižnica začela z računalniško inventarizacijo gradiv in leto 2000, ko je prešla na avtomatizirano izposajo gradiva v sistemu COBISS v Mozirju, v naslednjih letih pa še v ostalih enotah knjižnice, nazadnje v Solčavi leta 2009.

Bistven mejnik v razvoju knjižnice pa predstavlja leto 2003, ko je Občina Mozirje sprejela Odlok o ustanovitvi JZ Knjižnica Mozirje. Knjižnica Mozirje je tako postala samostojni javni zavod, ki skrbi za knjižnično dejavnost na območju občine ustanoviteljice in šestih občin pogodbenih partneric. Knjižnica je v letih samostojnosti odlično napredovala, tako da se je kmalu začela opazovati prostorska stiska v vseh enotah knjižnice. Težava se je odpravila v več enotah knjižnice, najbolj pereča pa je v Mozirju, kjer je sedež knjižnice.

2.4 Dejavnost in naloge Osrednje knjižnice Mozirje

Osrednja knjižnica Mozirje je **splošna knjižnica**, ki izvaja knjižnično dejavnost kot javno službo na območju ustanoviteljice Občine Mozirje in po pogodbi za občine Nazarje, Rečica ob Savinji, Ljubno, Gornji Grad, Luče in Solčava.

V vseh občinskih središčih Zgornje Savinjske doline delujejo krajevne knjižnice, ki so enote Osrednje knjižnice Mozirje.

Knjižnična javna služba skladno z Zakonom o knjižničarstvu zajema:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanje informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- sodelovanje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbiranje, obdelava, varovanje in posredovanje domoznanskega gradiva,
- zagotavljanje dostopnosti in uporabe gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organiziranje posebnih oblik dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organiziranje posebnih oblik dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organiziranje kulturnih prireditev, ki so povezane s knjižnično dejavnostjo,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

Sodobna knjižnica je informacijsko, izobraževalno, komunikacijsko, kulturno in sprostitevno središče.

V svojem lokalnem okolju skrbi za vse ciljne skupine in zagotavlja storitve tudi za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami.

Na našem območju nas obiskujejo odrasli uporabniki, mladi in skupina uporabnikov s posebnimi potrebami iz enote Vrba Varstveno-delovnega centra SAŠA, ki zajema ljudi iz vseh občin Zgornje Savinjske doline. Deklariranih jezikovnih manjšin nimamo.

S knjižnično zbirko zadovoljujemo potrebe in želje prebivalcev po izobraževanju, informaciji, kulturi in kulturnem razvedrilu. Temeljne vrednote človeka oziroma krajana so: svoboda, blaginja in razvoj družbe ter posameznika. Vse to lahko doseže z dobro obveščenostjo, da sam uresničuje svoje demokratične pravice in se aktivno vključuje v družbo.

Z dobro oblikovano knjižnično zbirko je splošna knjižnica osnovna celica vsake lokalne skupnosti in je v tem segmentu krajanom v veliko pomoč. V knjižnici so urejeni pogoji za vseživljenjsko učenje, za kulturni razvoj posameznika ter družbenih skupin. V poslanstvu vsake splošne knjižnice je zapisano, da so njene storitve na voljo uporabnikom po načelu enakega dostopa vsakomur.

V naši knjižnici dobro sodelujemo z vsemi osnovnimi šolami, skupinami vrtcev, drugimi društvi in ostalimi organizacijami na našem območju.

Knjižnica Mozirje je članica Združenja splošnih knjižnic Slovenije.

2.5 Pogoji za izvajanje knjižnične javne službe

Knjižnice, ki izvajajo javno službo, morajo imeti:

- ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva,
- ustrezno število ustrezno usposobljenih strokovnih delavcev,
- ustrezen prostor in opremo,
- ustrezno organizacijo knjižnične dejavnosti.

Minimalne pogoje za delovanje določa Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Knjižnica Mozirje jih v določenih točkah ne dosega.

3 TRENUTNI POLOŽAJ OSREDNJE KNJIŽNICE MOZIRJE

3.1 Knjižnica v številkah

Po statističnih podatkih za leto 2019 je na področju delovanja Osrednje knjižnice Mozirje število potencialnih uporabnikov 16.098. Naši financerji so za knjižnično dejavnost namenili 19,7 € na prebivalca. Število aktivnih članov je bilo 4.134, kar je 25,7 % prebivalcev. Knjižnična zbirka je dosegla številko 99.762 enot. Dosegli smo 114.680 enot izposojenega gradiva. Organizirali smo 175 dogodkov, katere je obiskalo 2.550 obiskovalcev, celotni obisk knjižnice (fizični in virtualni) pa je znašal 105.907.

3.2 Okolje delovanja knjižnice

Okolje Osrednje knjižnice Mozirje je področje Zgornje Savinjske doline, ki je razdeljena na 7 občin: Mozirje, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Nazarje, Rečica ob Savinji in Solčava. Celotno področje meri 508 km², na katerem po zadnjih podatkih živi 16.098 prebivalcev v 61 naseljih. Iz tega je razvidno, da je v poprečju redko naseljena, saj je predvsem v zgornjem delu doline precej gorata.

3.3 Ocena stanja

V minulem petletnem obdobju smo pri delovanju Osrednje knjižnice Mozirje izboljšali situacijo na področjih, kjer se je v preteklosti čutil največji primanjkljaj.

Zagotovili smo število ur odprtosti vseh naših organizacijskih enot skladno s predpisi ter izpopolnili zaposlitveno strukturo strokovnih knjižničarskih delavcev. Na tem področju si bomo v prihodnje prizadevali, da dosežemo vsaj minimalno stopnjo zaposlovanja knjižničarskih in drugih strokovnih delavcev za naše območje.

V primerjavi s preteklimi obdobji nam je v veliki meri uspelo stabilizirati finančno stanje zavoda.

Nerealiziran cilj pa ostaja pridobitev ustreznih prostorov za osrednjo knjižnico v Mozirju.

Občina ustanoviteljica je glede pereče prostorske problematike v minulem obdobju izvedla več aktivnosti z Ministrstvom za kulturo, lansko leto je organizirala obisk ministra v knjižnici.

Prihodnje leto namreč stopi v veljavo Zakon o zagotavljanju sredstev za določene nujne programe Republike Slovenije v kulturi (Ur. L. RS št. 73/2019), ki med drugim uvršča ureditev osnovnih prostorskih pogojev in nakup opreme za javne zavode s področja kulture iz proračunskih sredstev države. Občina Mozirje ima pripravljeno projektno dokumentacijo za prijavo na javni razpis za investicijska sredstva za širitev knjižnice.

3.3.1 Prednosti

- Primerno razvita knjižnična mreža in njena dobra lokacija (krajevne knjižnice so v vseh občinah),
- odlična prireditvena dejavnost (številne prireditve in dejavnosti za obiskovalce in dobra obiskanost, še posebej za mladino),
- aktualna in obsežna knjižnična zbirka (aktualno knjižnično gradivo tako z leposlovnega kot strokovnega področja),
- dostop do elektronskih virov in knjižnica na daljavo,
- možnost uporabe brezžičnega interneta,
- dobro sodelovanje z drugimi javnimi zavodi, društvi, lokalnimi mediji in drugimi organizacijami,
- strokovno usposobljen in prijazen kader,
- zaupanje javnosti v delovanje knjižnice.

3.3.2 Slabosti in pomanjkljivosti

- Zmanjševanje sredstev iz državnega proračuna za nakup knjižničnega gradiva,
- prostorska utesnjenost v osrednji in posameznih krajevnih enotah,

- ponekod nedostopnost gibalno oviranim,
- pomanjkanje strokovnega kadra,
- izrabljena delovna sredstva in oprema,
- naraščanje stroškov vzdrževanja (strojna in programska oprema),
- zahtevna razporeditev delovnega časa.

3.3.3 Priložnosti

- Nove storitve in viri, dostop na daljavo,
- digitalizacija poslovanja,
- domoznanstvo,
- nadgradnja obstoječega računalniškega omrežja v osrednji knjižnici,
- selitev osrednje knjižnice v večji in energetsko bolj ustrezen prostor.

4 NAŠE VREDNOTE

Knjižnica je gostoljuben prostor strokovno usposobljenih, urejenih, komunikativnih in prijaznih knjižničarjev, ki se odzivamo na potrebe okolja. Vrednote, ki jih moramo izkazovati zaposleni so strokovnost, prijaznost, spoštovanje, zanesljivost, upoštevanje enakovrednosti, osebna urejenost in urejenost knjižnice, skrb za kakovostno delo, dobre medsebojne odnose ter spodbujanje bralnih navad in zanimanje za pisano besedo.

Zavedamo se, da odnos zaposlenih v knjižnici do uporabnikov temelji na enakopravnem in nepristranskem pristopu k vsem in vsakomur posebej, na spoštovanju človeka kot posameznika ter na spoštovanju njegove zasebnosti, tako glede osebnih podatkov kot iskanih gradiv in informacij. V naši knjižnici so dobrodošli vsi.

Tudi v prihodnje si bomo prizadevali, da bi knjižnica ne bila le prostor za izposajo knjig in študij, ampak za sproščeno medsebojno izmenjavo mnenj, izkušenj in kakovostnih kulturnih doživetij.

5 NAŠE POSLANSTVO

Temeljno poslanstvo knjižnic je, da zbirajo, hranijo, obdelujejo in posredujejo gradivo, širijo bralno kulturo, omogočajo dostop do informacijskih virov ter informacij, organizirajo prireditve in dejavnosti za različne ciljne skupine. Knjižnično gradivo in informacije morajo biti dostopne vsem, ne glede na spolno, versko, politično, nacionalno, rasno ali drugo obliko pripadnosti.

Knjižnica je prostor, v katerem se vedno bolj prepleta tradicionalno s sodobnim. Knjižnice po Sloveniji imajo večstoletno tradicijo, ki jo morajo ohranjati, obenem pa biti sopotnice sodobnemu človeku, ki ima povsem drugačne potrebe po znanju, izobraževanju, kulturi, sprostitvi, branju kot pred leti. Razvoj znanosti skuša izpodrivati knjigo kot tradicionalno vrednoto. V Osrednji knjižnici Mozirje bomo knjigi namenjali pozornost, ki jo zasluži, hkrati pa poskrbeli za zapise na novih, sodobnih medijih. Uporabniki bodo lahko izbrali, kar jim bo bliže.

Uspešno bomo spodbujali bralno kulturo, saj verjamemo, da branje kakovostnega čtiva blagodejno vpliva na razvoj človekovih spoznavnih in ustvarjalnih zmožnosti. Vedoželjni in ustvarjalni ljudje pa so uspešnejši na vseh področjih delovanja, predvsem pa v medosebnih odnosih. Ustvarjali bomo kakovostno kulturno in družabno dogajanje v naših krajih, ohranjali identiteto in sooblikovali podobo občin, v katerih izvajamo knjižnično dejavnost.

Sodobni knjižnici se poleg informacijske, izobraževalne, komunikacijske, kulturne in sprostitvene funkcije pridružuje tudi socialno razvojna funkcija v smislu izenačevanja kulturnih, izobraževalnih in drugih socialnih zmožnosti. Knjižnica Mozirje bo v svojem lokalnem okolju skrbela za vse ciljne skupine in zagotavljala storitve tudi za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami.

Skušali bomo prepoznati čim več sprememb v okolju in se jim prilagoditi. Ker povezujemo veliko različnosti in gradimo zahteven most med preteklostjo in sedanostjo, bomo temu kos le z ustrezno izobraženimi strokovnimi sodelavci ter učinkovito podporo lokalne skupnosti.

6 STRATEŠKI CILJI KNJIŽNICE V OBDOBJU 2020-2025

6.1.1 Povečanje prostorov v osrednji knjižnici v Mozirju in krajevnih knjižnicah

Eden izmed osnovnih pogojev, da lahko knjižnica kakovostno opravlja svojo dejavnost je ustrezen prostor (velikost, notranja podoba, razporeditev). V Knjižnici Mozirje je ta pogoj daleč pod normativi in ne zadošča za opravljanje sedanjega obsega dela, ki ima po statistiki trend rasti. Prostorsko povečanje je nujno in ima podlago v standardih za splošne knjižnice.

Zadnja večja adaptacija prostorov knjižnice v Mozirju je bila izvedena leta 1981. Tudi pohištvena oprema knjižnice (knjižni regali in police) datira v to leto. Površina knjižničnih prostorov z domoznansko čitalnico (brez galerije in skladišča) znaša 511 m², od tega se površina, namenjena gradivu, razprostira le na 328 m² površine.

Na policah je preko 61. 876 enot knjižničnega gradiva. Pregledovanje gradiva je zaradi prostorske stiske in premajhnih razmikov med knjižnimi policami oteženo. Čitalnica ponuja premalo zasebnosti za uporabo referenčne zbirke in periodike, študijskega koticčka v knjižnici ni. Premalo je zasebnosti pri uporabi računalnikov, huda prostorska stiska je na mladinskem oddelku.

Prav tako nimamo delovnih prostorov za strokovno obdelavo in urejanje gradiva, zato je nujno potrebno urediti vsaj tri mesta za zaposlene.

Prvi cilj, ki ga želimo uresničiti je torej vzpostavitev ustreznih prostorskih razmer v osrednji knjižnici v Mozirju. Prizadevanja v to smer že potekajo.

Z Občino Mozirje in Lokalno akcijsko skupino Zgornje Savinjske in Šaleške doline (LAS) smo bili letos uspešni pri prijavi operacije Čebela BERE med za pridobitev nepovratnih sredstev za razvoj podeželja. Od septembra 2020 do oktobra 2022 bomo v ta namen uredili in pohištveno ter tehnološko opremili večnamenski prostor in čitalnico (v izmeri 103 m²) v kletnih prostorih kulturnega doma. Novo opremljen prostor bo omogočil izvedbo dejavnosti knjižnice za različne ciljne skupine.

Ustanoviteljica Občina Mozirje je pridobila gradbeno dovoljenje za gradnjo prizidka h Kulturnemu domu Mozirje, kjer bo knjižnici v pritličju pripadel dodaten prostor v izmeri 200 m² za postavitev gradiva in v kletnih prostorih čitalnica za uporabnike. Zanj je pripravljena idejna zasnova. Izvedba bo počakala do zagotovitve ustreznih investicijskih sredstev s strani ministrstva. Ob pridobitvi novih prostorov bo nujno potreben tudi nakup nove opreme za obstoječi knjižnični prostor, saj je zaradi neustreznih prostorskih pogojev ogrožena naša osnovna dejavnost.

Prostorske razmere in normativi v Knjižnici Mozirje

Raba površine po namenu v m ²	Sedanje stanje	Predvideno stanje po izgradnji prizidka	Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe	Standardi za splošne knjižnice (2005-2015)	Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018 -2028)
Površina, namenjena gradivu	328	521		995	
Arhiv in skladišče	71	71		127	
Za uporabnike in zaposlene	422	446		239	
Skupna površina po vseh namenih	821	1038			
Površine prostorov					
Pritličje	465	658			
Galerija, skladišče, arhiv	310	380			
Domoznanska čitalnica	46	/			
Skupna površina prostorov	821	1038			
Prostori knjižnice	821	1038	483	1361	1932
Knjižnična dejavnost	821	1038			
Muzejska zbirka	130	94			
Videčnikova zbirka	55	43			
Muzejska dejavnost skupna površina	185	137			
Skupna površina prostorov v upravljanju OK	1006	1175	483	1361	1932

V prihodnjem srednjeročnem obdobju se bomo zavzemali tudi za čimprejšnjo zagotovitev ustreznih prostorov za krajevni knjižnici Ljubno in Luče.

V Lučah je sedanji knjižnični prostor popolnoma neustrezen. Letos smo v sodelovanju z Občino Luče pripravili idejno zasnovo za nove prostore knjižnice v novi stavbi v središču kraja, ki po velikosti, dostopnosti in infrastrukturi ustrezajo potrebam nove knjižnice.

Tudi Knjižnica Ljubno bo v prihodnjem letu dobila nov in večji prostor v izmeri 120 m² v prenovljenem kulturnem domu. Z Občino Ljubno smo za operacijo Čebela BERE med v letu 2020 pripravili idejno zasnovo in programske usmeritve Knjižnice Ljubno v prihodnjih dveh letih, za kar je občina pridobila nepovratna sredstva za nakup nove opreme.

6.1.2 Kader v Osrednji knjižnici Mozirje

Ne glede na to, kako se bo spreminjala podoba knjige (tiskana, elektronska), bo vloga knjižničarja vedno nepogrešljiva. Knjižničarji morajo znati prepoznati potrebe uporabnikov v svojem okolju, vendar za to potrebujejo čas in materialne pogoje. Z ustreznim kadrom je mogoče in realno pričakovati rast in razvoj knjižnice v lokalnem okolju in kakovostno izvajanje sprotih nalog in aktivnosti.

V minulem obdobju smo z zaposlitvijo dveh strokovnih delavcev izboljšali zaposlitveno strukturo in se približali minimalnim določilom Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. List RS, št. 73/2003), ki za naše območje predpisuje 9,43 strokovnih delavcev.

V knjižnici zaposluje osem strokovnih delavcev. Dosegli smo minimalni normativ v izobrazbeni strukturi, predpisan v pravilniku, in sicer v korist visoki oziroma višji izobrazbi.

Primanjkuje nam administrativno-tehnični kader (administrativna dela, računalniška dela ...).

V prihodnjem obdobju se s spremembo Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe obetajo spremembe glede minimalne stopnje zaposlovanja v splošni knjižnici, ki bo predvidoma višja kot v obstoječem pravilniku.

V knjižnicah se namreč zaradi napredka ne ukinjajo stare dejavnosti, ampak se vzporedno pojavljajo nove in skupaj tvorijo t.i. hibridne knjižnice. Pojavljajo se nove tehnologije in mediji, istočasno pa ostajajo tradicionalni postopki, zato lahko knjižnica temu sledi le z ustreznim številom usposobljenih strokovnih delavcev.

Naš cilj je, da v skladu s potrjeno sistemizacijo delovnih mest, ki jo je občina ustanoviteljica potrdila na 15. redni seji Občinskega sveta Občine Mozirje 26. 3. 2019 v naslednjem obdobju dosežemo predpisano minimalno stopnjo zaposlovanja knjižničarskih in drugih strokovnih delavcev.

6.1.3 Knjižnično gradivo in nabavna politika

Knjižnična zbirka je glavno orodje, s katerim knjižnica izvaja svoje poslanstvo. Knjižnica mora zagotavljati raznovrstno gradivo v različnih oblikah in ustreznem številu, da zadovolji potrebe in želje uporabnikov. Z nakupom gradiv želimo v Osrednji knjižnici Mozirje še naprej izgrajevati kakovostno in vsebinsko bogato knjižnično zbirko, ki bo zadovoljevala kulturne, informacijske, izobraževalne, raziskovalne in razvedrilne potrebe uporabnikov.

Izpolnjevati moramo neomejeno dostopnost knjižničnega gradiva in vsakršnih informacij, saj imamo splošne knjižnice aktivno vlogo pri razvijanju sodobne bralne kulture in informatizirane družbe.

Naš cilj je kulturna vzgoja, obveščanje, izobraževanje in podpora kakovostni izrabi prostega časa. Zaradi tega moramo zagotoviti pogoje za spodbujanje bralnih navad, oblikovati bralno kulturo in razvijati funkcionalno pismenost.

Omenjeni cilj bomo dosegli sledeče:

- tudi v prihodnje bomo uresničevali strokovne kriterije nakupa gradiva 60 % strokovnega gradiva in 40 % leposlovja, 30 % gradiva za mladino in 10 % referenčne zbirke;
- posebno pozornost bomo posvetili nabavi zvočnih (avdio) knjig in knjig z večjimi črkami ter gradivu za uporabnike s posebnimi potrebami;
- sledili bomo novostim na knjižnem trgu in kupovali večino kakovostnih knjig. Poleg slovenskega gradiva bomo kupovali tudi gradivo v tujem jeziku in dali poseben poudarek nagrajenim in nominiranim knjigam;
- manjkajoče gradivo bomo zagotavljali z medknjižnično in medoddelčno izposajo. Medknjižnična izposoja je za naše člane zelo aktualna izbira, predvsem izposoja iz drugih celjskih knjižnic, saj je brezplačna. Prizadevali si bomo, da to možnost ohranimo;
- naš namen je motivirati uporabnike za slovensko knjigo, zato bomo skrbeli za njeno promocijo še posebej pri bralnih projektih (Bralna značka za odrasle Zgornjesavinjčani s knjigo v roki in na bralnih klubih, ki jih izvajamo v organizacijskih enotah) in predstavitev posameznih avtorjev v knjižnici;
- poleg konvencionalnih gradiv bomo upoštevali interese in želje uporabnikov nabavljali tudi nekonvencionalna gradiva;
- širili bomo uporabo elektronskih podatkovnih baz, tudi z oddaljenim dostopom;
- digitalna doba prinaša nov način branja, zato bomo sledili novostim in napredku na področju e-knjig. Pridružili se bomo aktivnostim, ki jih bo na tem področju izvajala večina slovenskih splošnih knjižnic.

6.1.4 Domoznanstvo

Domoznanstvo je področje, ki smo mu dolžni posvečati veliko pozornosti, časa in denarja, saj bomo le s skrbnim zbiranjem in hranjenjem tovrstnega gradiva ohranili preteklo podobo vseh občin Zgornje Savinjske doline, ki bo zlasti dragocena za naše naslednike.

Domoznanska dejavnost zajema strokovno in načrtno zbiranje ter obdelavo knjižnega (knjige, časopisi, raziskovalne, diplomske in magistrske naloge, doktorske

disertacije, zgibanke, zloženke, plakati in letaki) in neknjižnega (razglednice, fotografije, video gradivo, glasbeni posnetki ...) gradiva, ki je kakor koli povezano s kraji Zgornje Savinjske doline.

Redno bomo dopolnjevali in strokovno obdelovali domoznansko zbirko, še posebej se bomo posvetili nakupu in digitalizaciji redkih starih razglednic naših krajev z začetka prejšnjega stoletja in jih v sistemu Cobiss dali na voljo našim uporabnikom. To gradivo je najbolj iskano med šolajočo se mladino za pripravo različnih šolskih nalog, dragoceno vrednost pa ima tudi pri pripravi raznih zbornikov in monografij krajev, kar se je do sedaj izkazalo že večkrat.

V okviru domoznanstva bomo še naprej aktivno sodelovali z Osrednjo knjižnico Celje pri oblikovanju in nadgrajevanju biografskega spletnega leksikona CeljskoZasavski.si, pri izvedbi domoznanskih prireditev in promociji domoznanskega gradiva z objavo zgodb na t.i. Kamri, portalu digitalizirane kulturne dediščine slovenskih pokrajin.

V prihodnjem srednjeročnem obdobju načrtujemo vzpostavitev spletnega mesta digiSavinja v sodelovanju z dr. Petrom Weissom z Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani. Na portalu bo v digitalni obliki predstavljena domoznanska zbirka naše knjižnice, ki bo na ta način dostopnejša širšemu krogu uporabnikov. Z digitalizacijo bo zagotovljena tudi trajnejša hramba gradiva, ki bo tako manj izpostavljena nadaljnji rabi in poškodbam.

V Muzejski zbirki Mozirje in Mozirjani bomo pripravljali priložnostne razstave in dogodke z domoznansko vsebino.

6.1.5 Uvajanje novih storitev

V minulih letih je Osrednja knjižnica Mozirje razvila storitve, s katerimi se odziva na konkretne potrebe različnih ciljnih skupin. Uspešna je pri spodbujanju branja pri odraslih ter razvoju številnih bibliopedagoških dejavnosti pri otrocih, poiskala je pot do ranljivih skupin prebivalcev in do občanov, ki zaradi starosti in bolezni ne morejo

uporabljati knjižničnih storitev na običajne načine ter ponudila priložnosti za književno vzgojo ljudi v tretjem življenjskem obdobju.

Na področju ponudbe gradiva in informacij knjižnica vzpostavlja vzporedno ponudbo v elektronskem okolju.

Ker pa knjižnica danes deluje v vedno bolj spremenljivih okoliščinah, se mora nenehno odzivati na spremembe. Prebivalcem mora omogočati pogoje za osebno rast in aktivno državljanstvo.

Osrednja knjižnica Mozirje bo v naslednjem obdobju razvijala in nadgrajevala obstoječe storitve ter razvijala nove na področju informacijske pismenosti, vseživljenjskega učenja, socialnega vključevanja in medgeneracijskega sodelovanja.

Zunanji dejavniki, ki jih bo morala knjižnica upoštevati v prihodnjem petletnem obdobju so naslednji:

- s kakovostno informativno ponudbo obdržati stare člane in pridobiti nove;
- široka raba interneta na eni strani povečuje splošno dostopnost znanja in informacij, na drugi strani pa se oblikujejo skupine digitalno izključenih prebivalcev;
- zaradi podaljševanja življenjske dobe se bo večal delež starejše populacije;
- vseživljenjsko izobraževanje in učljivost posameznika postajata čedalje bolj pomembna prednost v sodobnem globaliziranem svetu;
- aktualna socialna in ekonomska situacija v Sloveniji narekuje potrebo po krepitvi socialne vloge knjižnice in njeno vztrajanje pri zagotavljanju enakopravnega dostopa do informacij, znanja in kakovostnega preživljanja prostega časa;
- sprememba zakonodaje na področju knjižničarstva in javnega interesa na področju kulture.

Naši strateški cilji na tem področju so:

- redno spremljanje potreb uporabnikov za nadgradnjo obstoječih storitev in uvedbo novih;
- spodbujanje medgeneracijskega srečevanja in pomoči;
- storitve za mladostnike;
- nove oblike digitalnega izobraževanja uporabnikov;
- s pridobitvijo novih prostorov knjižnici omogočiti, da razvija vlogo fizičnega prostora za srečevanje in druženje ter krepitev medčloveških odnosov;
- spodbujanje branja med vsemi generacijami.

Z novimi oblikami knjižne, književne ter knjižnične vzgoje – tako v knjižnici (obisk osnovnošolcev in vrtčevskih skupin) kot z našimi obiski v vrtcih in šolah, bomo spodbujali bralno kulturo, sledili bomo znanjem, ki bodo omogočala vizualno, medijsko in digitalno opismenjevanje uporabnikov.

6.1.6 Informacijsko opismenjevanje uporabnikov

Osrednja knjižnica Mozirje je tudi informacijsko središče. Informacijsko opismenjevanje pomeni razvoj informacijske pismenosti uporabnikov od najmlajših do starostnikov. Dodatno izobraževanje uporabnikov je nujno.

V posebej organiziranih oblikah in ob vsakdanjem delu jih bomo učili iskati in uporabljati informacije, zlasti na področju knjižnične ponudbe - uporaba servisov, ki jih ponuja COBISS (Vprašaj knjižničarja, Moj COBISS, mCOBISS...), Biblos ...

Ob tem pa je pomembno tudi stalno dopolnjevanje in posodabljanje računalniških mest za uporabnike.

Zaradi hitro spreminjajočega se okolja, v katerem deluje knjižnica (informatizacija, konkurenca spletnih ponudnikov informacij), bomo redno nadgrajevali in posodabljali tudi znanja zaposlenih.

6.1.7 Tehnična oprema knjižnice in informatika

Uporabniki knjižnice želijo čim več informacij v čim krajšem času. Prav to jim omogoča računalniški informacijski sistem, v katerega je vključena tudi naša knjižnica. Za sočasno dostopnost informacij čim več ljudem je potrebno, da ima knjižnica dovolj računalniških delovnih mest tako za zaposlene kot za uporabnike.

Cilji knjižnice na tem področju so:

- prizadevali si bomo povečati obseg, izkoriščenost in dopolnitev tehnične opreme (tj. reprodukcijske, računalniške in komunikacijske ter avdiovizualne) in njeno pravočasno posodabljanje;
- vzpostavitev strežniškega okolja, ki bo omogočala upravljanje e-dokumentov za potrebe delovanja knjižnice (zaposleni);
- posodobitev omrežne infrastrukture v knjižnici - optični kabel;
- avtomat za vračanje gradiva – naša knjižnica je virtualna, z nekaterimi storitvami smo že zdaj na voljo 24 ur dnevno, vendar so te storitve omejene na iskanje gradiva, podaljšanje, rezervacijo, elektronske podatkovne baze ... Vračanje gradiva pa je še vedno omejeno na čas odprtosti knjižnice in dogaja se, da se posamezniki za vračanje gradiva poslužujejo tudi poštnege nabiralnika. Avtomat bi bila smiselna in aktualna izbira v sedanjem času epidemije nalezljivega virusa, ko moramo zaposleni v knjižnici uporabljati za rokovanje z gradivom zaščitna sredstva.

6.1.8 Porast števila uporabnikov oz. članov

Potencialni uporabniki knjižnice so prebivalci vseh zgornjesavinjskih občin. Uporabnik je lahko član knjižnice ali pa uporablja le tiste storitve, ki so dostopne tudi nečlanom (dostop do interneta, uporaba gradiv v čitalnici ...). Naš temeljni cilj je pridobivanje novih članov, ki ostanejo aktivni člani. Visok delež aktivnega članstva pomeni za lokalno skupnost aktivne, osveščene prebivalce.

Prizadevali si bomo za porast članstva in čim večjo vključenost prebivalstva v aktivnost knjižnice. Trenutno je v knjižnico včlanjenih 25,7% vsega prebivalstva

območja oziroma aktivnih članov. Povprečje v Sloveniji je 25% in v večini primerov ta odstotek ni presežen. Število aktivnih članov se je pri nas v minulih petih letih povečevalo, kar velja v sedanjem času za redke knjižnice v Sloveniji.

Prizadevali si bomo povečati delež upokojencev in dijakov, ki so med aktivnimi člani knjižnice slabše zastopani. Mladim bomo z ustrežno tehnološko opremo in novimi prostori omogočili kakovostnejši dostop do elektronskih storitev. Knjižnico jim želimo približati tudi z zanje zanimivimi dogodki.

Načrtno se bomo ukvarjali s prebivalci v tretjem življenjskem obdobju. Negovali bomo sodelovanje z njimi na načine, ki jih že izvajamo in uvajali nove – organizacija delavnic digitalnega opismenjevanja.

Vpisovanje osnovnošolskih otrok že zdaj uspešno poteka v okviru projekta Rastem s knjigo in pri predstavitvah knjižnice osnovnošolcem, kjer jih navajamo in vzgajamo na samostojno iskanje gradiva po knjižnici, po elektronskem katalogu ter na spletu.

Pri uresničevanju teh ciljev bo pomemben tudi izbor ustreznih gradiv in dostopnost storitev, ki je pogojena z odpiralnim časom knjižnice. V preteklem obdobju smo zagotovili odprtost vseh naših krajevnih knjižnic skladno s predpisi, v prihodnjem obdobju pa se s spremembo knjižnične zakonodaje obetajo spremembe tudi na področju odpiralnega časa knjižnic. Naš cilj bo zagotoviti odprtost knjižnic skladno z zakonskimi določbami.

Pri gradnji knjižnične zbirke in organiziranju prireditvene dejavnosti bomo čim bolj prisluhnili obiskovalcem. Število aktivnih članov bomo skušali postopno povečevati in ga do leta 2025 povečati, da bo knjižnico uporabljalo približno sedemindvajset odstotkov prebivalstva Zgornje Savinjske doline.

6.1.9 Prireditvena dejavnost in izvajanje različnih oblik spodbujanja branja

Knjižnica je organizator in ponudnik raznovrstnih kulturnih prireditev, ki jih izvaja predvsem z namenom promocije osnovne knjižničarske dejavnosti. S pestro ponudbo in kakovostno izvedbo privabi v knjižnico tudi potencialne uporabnike, ki sicer niso aktivni člani knjižnice. Prireditve so vselej brezplačne in zato vsem dostopne.

Prireditve izvajamo v Galeriji Mozirje, ki sprejme večje število obiskovalcev, v prihodnje pa želimo v ustreznih prostorih, ki se obetajo z novimi krajevnimi knjižnicami, izvajati posamezne dogodke tudi v naših enotah.

V Osrednji knjižnici Mozirje bomo redno izvajali prireditveno dejavnost za odrasle in otroke, saj se s tem dviguje raven kulturne podobe v lokalnem okolju.

Za odrasle bomo organizirali predstavitve knjig, literarne večere, predavanja, potopise, koncerte, razstave. Poudarek bo na literarnem področju, na širjenju in vzpodbujanju bralne kulture otrok, mladostnikov in odraslih.

6.1.9.1 RAZSTAVNO-GALERIJSKA DEJAVNOST

Kot vsa leta doslej bomo skrbeli tudi za razstavno-galerijsko dejavnost, ki jo knjižnica izvaja od začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je organizacijsko spadala pod Zvezo kulturnih organizacij občine Mozirje, kasneje Zavod za kulturo občine Mozirje. Galerija Mozirje je kot prireditveni prostor knjižnice primeren za postavitve likovnih, fotografskih, kiparskih in tudi drugih tematskih razstav. Načrtujemo postavitve vsaj štirih razstav letno, že po tradiciji aprila ob občinskem prazniku, ob mesecu kulture in mesecu novembru (likovna kolonija). Galerijsko dejavnost bomo izvajali skladno z našimi finančnimi zmožnostmi in si pri tem prizadevali tudi za pridobitev donatorskih sredstev.

6.1.9.2 OBELEŽITEV 50-LETNICE DELOVANJA

V letu 2023 bo Osrednja knjižnica Mozirje praznovala 50-letnico svojega delovanja. Ob tej priložnosti načrtujemo izdajo jubilejnega zbornika s prispevki, arhivskim

slikovnim gradivom in novejšimi fotografijami. Pripravili bomo osrednjo slovesnost in obletnico pospremili z več dogodki ter predstavitev dejavnosti, s katerimi se v knjižnici ukvarjamo – prireditvena, muzejska, galerijska, domoznanska dejavnost. V ta namen bomo pridobili tudi dodatna donatorska sredstva kot ob organizaciji praznovanja 40-letnice knjižnice.

6.1.9.3 BRALNE ZNAČKE

Za širjenje bralne kulture izvajamo v Knjižnici Mozirje tri vrste bralne značke za različne ciljne skupine, s katerimi bomo nadaljevali tudi v prihodnjem srednjeročnem obdobju:

- Bralna značka za odrasle Zgornjesavinčani s knjigo v roki,
- Bralna značka Vrba za uporabnike VDC SAŠA, Enoto Vrba,
- Pikina bralna značka za predšolske otroke in osnovnošolce.

V prihodnje bomo poskušali uvesti novo bralno značko za predšolske in osnovnošolske otroke, ki bo vezana na lokalno okolje. Z njo bi soustvarjali znanje o našem življenjskem okolju, promovirali kulturno dediščino, ki nas povezuje, in domoznansko ter slovensko mladinsko literaturo.

Za razvoj bralnih navad pri predšolskih otrocih in osnovnošolcih prvega triletja bomo med šolskim letom izvajali ure pravljic v osrednji in krajevnih knjižnicah, druge bibliopedagoške dejavnosti (predstavitveni ogledi knjižnic, projekt Rastem s knjigo za sedmošolce, Slovenski knjižnično-muzejski MEGA KVIZ, ure pravljic s kužki iz Zavoda Pet, Knjižna uganka meseca) in igrane predstave na začetku sezone ur pravljic.

Za oblikovanje bralne kulture pri odraslih bralcih in bralcih v tretjem življenjskem obdobju izvajamo štiri bralne projekte, s katerimi bomo nadaljevali tudi v prihodnje. Poleg Bralne značke za odrasle, ki poteka že šestnajsto leto, organiziramo za uporabnike v tretjem življenjskem obdobju bralne klube, mesečna literarna srečanja in jih sedaj izvajamo v knjižnicah Nazarje, Rečica ob Savinji in Gornji Grad. Izvedbo bralnih klubov načrtujemo tudi v ostalih enotah knjižnice, če bodo prostorske

in kadrovske zmožnosti dopuščale.

Dodajali bomo nove oblike spodbujanja branja za različne starostne in ciljne skupine.

6.1.9.4 PROMOCIJA AKTUALNIH KNJIG

V lokalnem časopisu Savinjske novice bomo redno objavljali rubrike *Knjiga meseca*, *Mladinska knjiga meseca*, *Družinska knjiga meseca*, *Najbolj brane knjige meseca* in *Novosti na knjižnem trgu*, saj s tem naše bralce in potencialne uporabnike obveščamo o aktualnem knjižnem gradivu.

S knjižnicami celjskega področja bomo sodelovali pri projektu *Priporočamo*, kjer predstavljamo nove in zanimive leposlovne knjige, pridružili pa se bom tudi vseslovenskemu projektu *Dobreknjige.si*.

6.1.10 Skrb za ljudi s posebnimi potrebami in skrb za ljudi s socialnimi stiskami

Ljudem s posebnimi potrebami bomo zagotovili dostop do informacij oz. knjižničnega gradiva. Tistim, ki ne bodo zmogli sami priti v knjižnico, bomo dostopnost do gradiv in storitev zagotovili z dostavo gradiva na dom. Zanje bomo organizirali posebne oblike dela, s katerimi jim bomo popestrili in polepšali življenje.

Izvajali in nadgrajevali bomo obstoječe storitve za ranljive skupine, kot so ponudba očal različnih dioptrij za slabovidne bralce v čitalnici knjižnice, brezplačna članarina za invalidne osebe, ustrezne označbe gradiva za bralce z bralnimi težavami ...

Skrbeli bomo za nakup gradiva za slepe in slabovidne, torej zvočnih knjig in knjig z večjimi črkami, ter za nakup gradiva za druge uporabnike s posebnimi potrebami.

Domnevamo, da se bodo socialne razlike še stopnjevale in povzročale družbene frustracije. Knjižnica bo zato s svojimi tehnološkimi kapacitetami, možnostmi izobraževanja in druženja kakovostno vplivala na življenje posameznikov. Razvoj knjižnične dejavnosti ima in bo imel zato poudarjen socialni predznak.

Z uporabniki Varstveno-delovnega centra SAŠA, Enoto Vrba, bomo nadaljevali z odličnim sodelovanjem na področju širjenja bralne kulture. Projekt, ki letos poteka četrto leto, smo poimenovali Bralna značka Vrba.

Uporabnike obiskujemo v varstveno-delovnem centru in jim beremo lažjo literaturo, da na tak način ohranjajo veščine branja, govorjenja pa tudi pisanja. V njihovih prostorih je tudi premična zbirka knjižnega gradiva, ki ga redno menjamo, uporabniki pa sodelujejo pri izboru knjig in si gradivo izposojajo. Knjižnica s tem krepi socialno in povezovalno vlogo v domačem okolju.

Tovrstno dejavnost bomo nadaljevali tudi v prihodnje in jo nadgrajevali z novimi vsebinami. V sklopu projekta Čebela BERE med bomo v novem večnamenskem prostoru knjižnice poleg literarnih srečanj in zaključnih prireditev Bralne značke Vrba organizirali še druge aktivnosti za vključenost ranljivih skupin v našo knjižnico – razstave ročno izdelanih unikatnih izdelkov uporabnikov VDC, računalniško opismenjevanje uporabnikov ...

6.1.11 Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje

Zaposleni v knjižnici morajo imeti poleg znanja s področja bibliotekarstva in informacijskih znanosti tudi številna druga znanja, saj so le tako lahko kos zahtevam uporabnikov in spremembam v okolju. Permanentno izobraževanje zaposlenih je torej nujno za razvoj knjižnice. Dobra in uspešna knjižnica je lahko knjižnica z izobraženimi, razgledanimi, fleksibilnimi in motiviranimi zaposlenimi.

Vsem zaposlenim bo omogočeno strokovno izpopolnjevanje v oblikah, ki jih organizirajo IZUM, NUK, ZBDS, OOK, Združenje splošnih knjižnic, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani ter drugih oblikah izpopolnjevanja in nadgrajevanja (tudi spoznavanja primerov dobrih praks drugih knjižnic).

Zaposleni se zavedajo, da se morajo na določenih nivojih vseskozi tudi sami izobraževati, spremljati novosti na področju stroke in informacijske tehnologije, zato se pričakuje lastna motiviranost za samoizobraževanje.

6.1.12 Knjižnica in okolje – promocija, sodelovanje in partnerstva

6.1.12.1 PROMOCIJA

Knjižnica bo načrtno gradila svojo podobo v javnosti in skrbela za promocijo svoje dejavnosti.

Dobro podobo knjižnice gradimo v prvi vrsti vsi zaposleni, s katerimi komunicirajo naši uporabniki. Skrbeli bomo za svoj poklicni in osebni napredek ter za aktivno delovanje v kulturni podobi v okolju.

O svojem delu in prireditvah bomo obveščali medije. Nadaljevali bomo s predstavitvami knjig in knjižnih novosti na spletu in v časopisu Savinjske novice. Z rednim dopolnjevanjem spletne strani bomo uporabnike seznanjali z našim delom in njihovo možnostjo pridobivanja informacij.

Obstoječo spletno stran knjižnice, ki sicer še služi namenu – informiranju in lažji uporabi knjižničnih storitev na daljavo, bomo zaradi novih vsebin posodobili in s tem vsebinsko preoblikovali. Prenovo bomo izvedli v prihodnjem letu, saj je bila v drugi polovici leta 2020 vzpostavljena spletna platforma slovenskih splošnih knjižnic in podana osnova za nove spletne strani splošnih knjižnic.

Namen je, da se spletne strani knjižnic poenoti in prilagodi posebnim potrebam uporabnikov, kar predpisuje Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij.

Knjižnica je dolžna kot organ javnega sektorja ustrezno prilagoditi svoje spletno mesto, da bo dostopno vsem državljanom, s posebnim poudarkom na ljudeh z različnimi oblikami invalidnosti in starejši populaciji.

V naslednjih letih bomo sledili napredku in trendom na področju socialnih omrežij.

Ohranjali bomo prisotnost na družbenem omrežju Facebook in se vključevali v nova – Twitter, Instagram.

6.1.12.2 SODELOVANJE IN PARTNERSTVA

Pri izvajanju svojega poslanstva se Osrednja knjižnica Mozirje aktivno vključuje v okolje ter z namenom učinkovitega izvajanja storitev vstopa v partnerstva s knjižnicami in drugimi organizacijami na lokalni, regijski in nacionalni ravni.

Ohranjali in nadgrajevali bomo vključevanje muzejske dejavnosti, ki jo opravljamo v Muzejski zbirki Mozirje in Mozirjani, v turistično ponudbo kraja. Krepili bomo že vzpostavljena partnerstva z Mozirskim gajem, Turističnim društvom Mozirje pri vodenju obiskovalcev skozi muzejsko zbirko in Trg Mozirje.

V muzejski zbirki bomo z domoznanskimi vsebinami sodelovali s TIC-em Mozirje pri vzpostavitvi nove digitalne podobe našega kraja, ki bo na voljo obiskovalcem Mozirja. V naslednjem obdobju se bo knjižnica tesno povezovala z okoljem, krepila obstoječa partnerstva in pridobivala nova, ob tem pa razvijala prepoznavnost v okolju.

6.1.13 Upravljanje knjižnice

Splošna knjižnica mora biti organizirana učinkovito, oblikovati mora poslovno politiko, s katero so jasno opredeljeni cilji, prioritete in storitve knjižnice glede na potrebe lokalne skupnosti.

Pomembna naloga je učinkovito poslovanje. Skrbeli bomo za pozitivno poslovanje, tudi s pridobivanjem dodatnih virov financiranja preko projektov in drugih razpisov, racionalno poslovanje bomo izkazali tudi z iskanjem možnosti za energetske sanacije stavbe osrednje knjižnice.

Stalno bomo vrednotili stroške, svojo uspešnost bomo preverjali tudi s primerjavo rezultatov oziroma kazalcev z drugimi splošnimi knjižnicami podobne velikosti in podobnih značilnosti.

S svojo dejavnostjo bomo vplivali na ugled in prepoznavnost občin, zato upamo, da bodo vse občine Zgornje Savinjske doline močna podpora pri uresničevanju naših ciljev in pri usklajenemu razvoju knjižnice.

7 POVZETEK CILJEV

Osrednja knjižnica Mozirje in njene enote bodo s svojim delovanjem:

- povečale kakovost življenja posameznika in skupnosti,

- zmanjševale razlike med informacijsko bogatimi in informacijsko revnimi uporabniki,
- dvigovale zavest o pomenu knjige in branja za razvoj posameznika in družbe,
- okrepile pripadnost lokalni skupnosti,
- povečali ugled in prepoznavnost lokalnih skupnosti,
- povezovala različne življenjske sloge,
- okrepile kulturno življenje,
- dvignile izobrazbeno raven,
- skrbele za razvoj in obvladovanje slovenskega jezika,
- širile bralno kulturo, razvijale informacijsko (poudarek na izobraževanju uporabnikov za rabo knjižničnih gradiv in storitev), funkcionalno, finančno in druge pismenosti ter
- podpirale splošno kulturno in jezikovno nacionalno zavest ter širile obzorja duha.

Pogoji za doseganje teh ciljev:

- ustrezna finančna sredstva za izvajanje dejavnosti in nabavo raznovrstnega knjižničnega gradiva,
- redno financiranje,
- čim širša podpora projektom bralnega osveščanja,
- primerni prostori,
- naklonjenost sponzorjev in donatorjev,
- ustrezno število in usposobljenost delavcev ter
- zagotavljanje drugih pogojev za opravljanje poslanstva knjižnice z veliko naklonjenostjo in razumevanjem lokalne skupnosti.

Osrednja knjižnica Mozirje je s svojo dolgoletno tradicijo kulturno središče, ki skrbi za ohranjanje kulturne dediščine in prenaša spoštljiv odnos do nje na vse generacije. Širi bralno kulturo. Je ena od osrednjih prostorov izobraževalnega, kulturnega in družabnega dogajanja v Zgornji Savinjski dolini. Knjižnica je tudi lokalno informacijsko središče, v katerem se uresničujejo potrebe posameznikov in skupin po izobraževanju, raziskovanju, informacijah in razvoju osebnosti, vključno s sprostivjo in razvedrilom. V prihodnjem obdobju nas čaka nov val rasti in razvoja z

udejanjanjem sprememb, ki jim ne moremo ubežati. Izzive nam prinaša sodobna družba, znanstveno-strokovni napredek, nove generacije, tretje življenjsko obdobje, v zadnjem obdobju pa predvsem spremenjene okoliščine zaradi epidemije novega koronavirusa. Tudi če nas čaka obdobje težjih preizkušenj, si želimo v knjižnici obdržati, kar smo dosegli in razvijati svojo dejavnost tako, da bo v spremenjenih družbenih razmerah naša knjižnica še naprej podpora vsem občanom na področju izobraževanja, informacijske in funkcionalne pismenosti ter kulture.

Petra Širko Poljanšek, prof.
direktorica